

Савастєєва О.М.

*доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри обліку і фінансів,
ОНУ імені І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

ФІНАНСОВО – ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

З моменту становлення України як цілісної і незалежної держави, захист національних інтересів виступає першочерговим завданням. В зазначеному контексті набувають особливого значення питання національної безпеки, а також питання фінансово-економічної безпеки зокрема.

В умовах посилення кризових явищ у світовій фінансовій системі, зменшення державного контролю за розвитком грошово-кредитної сфери та посилення впливу складної політичної ситуації на економічні процеси особливого значення набуває система забезпечення фінансової безпеки держави. Фінансова безпека є не лише питанням національного масштабу, а й визначальним фактором розвитку сучасних глобальних фінансів, що забезпечується внаслідок прискорення процесів транснаціоналізації та міжнародної регіональної економічної інтеграції. Рівень національної безпеки в площині фінансової сфери визначається сукупністю різноманітних внутрішньо- та зовнішньополітичних факторів, стабільністю політичної ситуації, що панує в державі, досконалістю нормативно-правового забезпечення функціонування фінансової системи, а також залежить від міждержавних та міжнародних зв'язків [1].

В сучасних умовах Україна вимушена боротися з величезними зовнішніми загрозами, які здатні значно похитнути сталість фінансової системи й національної економіки в цілому, що, відповідно, виводить на перший план проблематику збереження фінансово – економічної безпеки в контексті захисту національних інтересів у фінансовій сфері.

Вважаємо, що логічним є, по-перше, з'ясування сутності фінансово – економічної безпеки. О.М. Марченко, Я.Я. Пушак та І.О. Ревак визначають її сутність у тримірній площині: захищеність фінансових інтересів на всіх рівнях фінансових відносин; достатній рівень фінансової незалежності, стабільності та стійкості фінансової системи країни в умовах впливу на неї зовнішніх і внутрішніх дестабілізаційних чинників, що загрожують національним інтересам у фінансовій сфері; здатність фінансової системи держави забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та стає економічне зростання [2].

Водночас сутність фінансової безпеки як ґрунтовної складової частини економічної безпеки визначається як захищеність фінансових інтересів на всіх рівнях фінансових відносин; певний рівень фінансової незалежності,

стабільності та стійкості фінансової системи країни в умовах впливу на неї зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів, що складають загрозу фінансовій безпеці; здатність фінансової системи держави забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та стале економічне зростання [3].

Отже, в сучасних вітчизняних реаліях питання фінансово – економічної безпеки набуває безпрецедентної актуальності. Державна фінансово – економічна безпека знаходиться в прямій залежності від стабільності і налагодженості процесу функціонування фінансової системи. В умовах зовнішніх загроз існують значні фактори ризику, які виступають каталізатором негативних процесів в системі державної фінансово – економічної безпеки. Вважаємо, що з метою боротьби з ризиками та забезпечення її належного рівня, найбільш дієвими заходами виступають наступні:

нормативно – правове врегулювання питань фінансово-економічної безпеки держави через прийняття спеціального законодавчого акту;

створення фінансових умов щодо конкурентоспроможності національного капіталу та протидія легалізації тіньового капіталу;

вжиття дієвих заходів щодо державного врегулювання всіх сегментів ринку фінансових послуг;

підтримка на належному рівні купівельної спроможності національної грошової одиниці та протидія різким коливанням її курсу;

активізація інвестиційної діяльності через дієвий механізм фіскальних преференцій;

дослідження позитивного досвіду розвинених країн світу у сфері забезпечення фінансово – економічної безпеки, ратифікація міжнародних конвенцій з даного питання, а також імплементація відповідних міжнародних стандартів в українське законодавство.

Список використаних джерел:

1. Мельник В.М., Савастєєва О.М. Бюджетна політика в системі фінансової безпеки держави. *Науковий вісник національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 1-2. с.73-80
2. Фінансова безпека держави: навчальний посібник / О.М.Марченко, Я.Я.Пушак, І.О.Ревак. Львів. 2020. 356 с.
3. Гетманець О.П. Правові аспекти подолання загроз у сфері фінансової безпеки. *Економічна безпека держави в контексті національних інтересів: збірник тез доповідей Міжнародної науково – практичної конференції*. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2021. с.60-63.